# Kuusalu Keskkooli ainekava gümnaasiumile

| Ainevaldkond: sotsiaalained | Kursus: Lähiajalugu III |
|---|---|
| Kursuse maht: 35 tundi | |

**Õppe- ja kasvatuseesmärgid:**

Õpetusega taotletakse, et õpilane:

1) tunneb huvi mineviku vastu ja teadvustab enda võimalusi mineviku uurijana ning ajaloos osalejana, määratleb end oma rahva ja Eesti ühiskonna liikmena, eurooplasena ning maailmakodanikuna;
2) tunneb ajalugu ajastule omaste sündmuste, protsesside, vaimulaadi ja isikute kaudu;
3) mõistab ajaloosündmuste ning -protsesside põhjuse-tagajärje, sarnasuse-erinevuse ja järjepidevuseolemust ning erineva tõlgendamise põhjusi, arvestab oma seisukohti kujundades ajastu konteksti;
4) väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning mõistab seda ühiskonna rikkuse ja arengu eeldusena, teadvustab oma võimalusi kultuuripärandi säilitajana ning edasikandjana;
5) leiab ja analüüsib kriitiliselt ajalooteavet sisaldavat infot, hindab allikate usaldusväärsust ning kasutab erinevaid teabeallikaid eesmärgipäraselt;
6) mõistab ning tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, kujundab ning põhjendab oma seisukohta, analüüsib ja hindab oma tegevust ning näeb ja korrigeerib oma eksimusi;
7) teab ja kasutab kontekstis ajaloo põhimõisteid ning eristab ajaloofakti tõlgendusest ja arvamusest;
8) tunneb ning kasutab erinevaid õpivõtteid, tekstiliike, infokanaleid ja IKT vahendeid, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kaitseb argumenteeritult oma seisukohta;
9) teab ainevaldkonnaga seotud erialasid, mõistab seoseid ainevaldkonnaga seotud teadmiste ja tööturu võimaluste vahel ja analüüsib enda ainealaseid teadmisi ja oskusi haridustee kavandamisel.

**Õppeaine kirjeldus:**

Ajalooõpetuse eesmärk on kujundada õpilasi, kes on suutelised analüüsima ja mõistma maailma, milles nad elavad, ning tunnevad asjaolusid ja sündmusi, mis on maailmas juhtunud. Ajalooõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis orienteerumiseks vajalikke teadmisi oma kodukoha ning maailma minevikust ja kultuuripärandist ning erinevatest väärtussüsteemidest. Aine vahendusel hakkab õpilane teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ja tõlgendama minevikusündmusi ning -protsesse, nende omavahelisi seoseid ja seoseid tänapäevaga ning ajaloosündmuste erineva tõlgendamise põhjusi.

| **Lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega:** | |
|---|---|
| Keel ja kirjandus – suutlikkus väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lugeda ning mõista erinevaid tekste; kasutada kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili ning ainesõnavara ja väljendusrikast keelt, järgida õigekeelsusnõudeid. Lisaks tähtsustuvad teksti kriitilise analüüsi oskus, meediakirjaoskus, info hankimine ja selle kriitiline hindamine, tööde vormistamine ning autoriõiguse kaitse.<br>Võõrkeeled – teadmised erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest, oma kultuuri ja teiste kultuuride erinevuste mõistmine ning lugupidamine teiste keelte ja kultuuride vastu; suhtlemine mitmekultuurilises ühiskonnas; võõrkeeleoskus.<br>Loodusained – geograafilise asendi ja looduskeskkonna mõju inimühiskonna arengule, inimese areng ja rahvastikuprotsessid; majanduse ressursid; ühiskonna jätkusuutlikkus, üleilmastumine, globaalprobleemide, sh keskkonnaprobleemide märkamine, mõistmine ning jätkusuutliku ja vastutustundliku, sh loodushoidliku eluviisi väärtustamine.<br>Kunstiained – Eesti, Euroopa ja erinevate maailma rahvaste kultuuri teemade käsitlemine ja kultuuriloomingu väärtustamine, iluhinnangute muutumine ajas; esteetiline areng ja eneseteostus,rahvakultuur, loominguline eneseväljendusoskus. | |
| Õppesisu | Õpitulemused: |
| Ühiskondlikud liikumised ja ideoloogiad: sotsialism, liberalism, noorsooliikumine, kodanikuõiguste liikumised, keskkonnakaitse.<br>Ühiskondlike liikumiste ja ideoloogiate avaldumine kultuuris.<br>Muutused eluolus: naiste emantsipatsioon, sport, mood, massikultuur, kodumasinad.<br>Teaduse ja tehnika areng: autoajastu, raadio, televisioon, arvuti, internet, kosmoseajastu.<br>Kultuurivaldkondade arengu iseloomulikud jooned: kunst, kirjandus, arhitektuur, muusika.<br>Mitmekultuurilisuse kontseptsioon.<br>Poliitiliste olude mõju Eesti kultuurile ja eluolule.<br>Suhtumine sõdadesse: patsifism, võidurelvastumine, desarmeerimine, tuumasõja oht.<br>Rahvusvahelised organisatsioonid: Rahvasteliit, ÜRO, NATO. Uue maailmakorra loomise katsed.<br>Konfliktid ja nende lahendamise püüded Lähis-Ida näitel.<br>Eesti osalemine rahvusvaheliste organisatsioonide töös.<br>Massikuritegude ideoloogilised alused ja psühholoogilised juured. | Kursuse lõpus õpilane:<br>• teab tähtsamate ideoloogiate põhiseisukohti ja iseloomustab nende mõju ühiskonnale;<br>• teab teaduse ja tehnika arengu saavutusi ning kirjeldab nende rakendumist igapäevaelus;<br>• analüüsib kultuuri arengu põhijooni ning seostab neid ühiskonnas toimunud muutustega;<br>• analüüsib, mis asjaoludel kujunesid ja muutusid inimeste hoiakud ning väärtushinnangud sõja ja rahu küsimuses 20. sajandi jooksul;<br>• analüüsib rahvusvaheliste organisatsioonide rolli riikidevahelistes suhetes;<br>• teab Lähis-Ida kriisikolde kujunemise põhjusi, selgitab kriisi olemust ja püüdeid seda lahendada;<br>• seletab ja kasutab kontekstis mõisteid desarmeerimine, võidurelvastumine, patsifism.<br>• selgitab, mis arengusuunad ühiskonnas tegid võimalikuks inimsusevastaste kuritegude toimepaneku; |

| | |
|---|---|
| Koonduslaagrid, GULAG. Küüditamised.<br>Natsismikuriteod.<br>Kommunismikuriteod.<br>Genotsiid, etnilised puhastused.<br>Inimsusevastased kuriteod Eestis.<br>Koloniaalsüsteemi lagunemine ja selle tagajärjed.<br>Uute vastasseisude kujunemine, terrorism.<br>Islamimaailma aktiviseerumine ja vastuolud läänega. | • mõistab inimsusevastaste kuritegude olemust ning nende taunimise ja vältimise vajalikkust;<br>• seletab ja kasutab kontekstis mõisteid genotsiid, holokaust, küüditamine, GULAG;<br>• iseloomustab koloniaalsüsteemi toimimist, selle lagunemise põhjusi ja tagajärgi;<br>• analüüsib uute vastasseisude kujunemist maailmas pärast külma sõja lõppu. |